

ارائه اصول "سبک طراحی فرایندی، مبتنی بر واقعیت" در معماری

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۰۵

کد مقاله: ۴۰۴۲۴

هادی فرهنگدوست^{۱*}، هیرو فرکیش^۲

چکیده

عناصر متفاوتی در شکل‌گیری محصول معماری، در مراحل و فرایند آفرینش آن نقش دارند که ایجاد هماهنگی بین آن‌ها، موضوع بسیاری از مطالعات طراحی پژوهی معاصر است. به‌گونه‌ای که تفاوت در نحوه سازمان‌دهی این عوامل، دلیل ایجاد سبک‌های متنوع طراحی همچون تحلیل-ترکیب، مشارکتی و حدس-تحلیل گردیده است. از سویی دیگر، سبک‌های طراحی موجود، هنوز ارتباط اندکی با مفاهیم مطرح در مبانی نظری برقرار می‌کنند، زیرا زبان بیانی متفاوتی دارند. پژوهش حاضر با درک این ضرورت، با توجه به نقش ساختاری عوامل مختلف شکل‌دهنده به "واقعیت" ها در نظام طراحی معماری، تلاش دارد واقعیت‌ها را به‌گونه‌ای سازمان‌دهی کند که علاوه بر نقش مستقل و ساختاری خود، در کنار یکدیگر، قابی محدود، معنی‌دار و هدفمند، برای پاسخ به نیازهای طراحی ایجاد کند. استفاده از روش فرایند نگاری در مدل‌سازی این روند تحلیلی و تفسیری، روش پژوهش کیفی حاضر است. زیرا فرصتی برای ادراک بهتر جایگاه هر یک از عوامل، و همچنین چگونگی تأثیرگذاری آن‌ها بر یکدیگر را فراهم می‌کند. هدف مهم این پژوهش، استفاده عملیاتی از نمونه‌های واقعیت در معماری، از طریق ارائه الگوی است که، افزایش جامعیت در عین انعطاف و کارایی را ممکن کند. بدین منظور، با استفاده تحلیلی از منابع کتابخانه‌ای، استحصال پیشینه و نظریات ارائه شده، نهایتاً عوامل مختلف در شکل‌گیری واقعیت‌ها، ریشه‌شناسی شدند، سپس انواع الگوهای هم‌نشینی این یافته‌ها ایجاد، و کاراترین الگوی فرایندی بر اساس شاخص دستیابی موثرتر به اهداف پژوهش، انتخاب و در انتهای این پژوهش ارائه گردید. می‌توان کاربرد نتایج چنین بستر فرایندنگاری شده ای را، در بستر سازی ایجاد یک سبک طراحی، خصوصاً برای استفاده تسهیل شده تری از فناوری‌های واقعیت مدار همچون BIM عنوان کرد، به گونه‌ای که مراحل مختلف بهره‌گیری از مبانی نظری، برای دست‌یابی به نمونه‌های واقعی، در این پژوهش پایه‌ریزی شده است. ضرورت پژوهش حاضر در ایجاد نظریه ای به عنوان پشتیبان، توسعه دهنده و هماهنگ کننده مبانی نظری با فناوری‌های واقعیت مدار، قابل بیان است.

واژگان کلیدی: الگوی طراحی، معماری، فرایند، واقعیت، سبک طراحی

۱- کارشناس ارشد، معماری، دانشگاه بین المللی امام رضا ع، دانشگاه امام رضا ع، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول)
h.farhangdoust@imamreza.ac.ir

۲- دکترای تخصصی، معماری، استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، مشهد، ایران.